

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
Серія: Літопис УВАН
Ч. 9

ПИЛИП ГОРБАТЮК

БІБЛІОТЕКА

ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА” ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА
В КЕНОРІ, ОНТ.

THE LIBRARY OF THE UKRAINIAN LITERARY SOCIETY
OF T. SHEVCHENKO IN KENORA, ONT.

Вінніпер

1 9 6 5

Кенора

Накладом Товариства

UKRAINIAN FREE ACADEMY OF SCIENCES

Series: UVAN Chronicle

No. 9

PYLYP HORBATIUK

THE LIBRARY

OF THE UKRAINIAN LITERARY SOCIETY OF T. SHEVCHENKO
IN KENORA, ONT.

Winnipeg

1 9 6 5

Kenora

Published by the Society.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК

Серія: Літопис УВАН

Ч. 9

ПИЛИП ГОРБАТЮК

БІБЛІОТЕКА

ТОВАРИСТВА „ПРССВІТА” ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА
В КЕНОРІ, ОНТ.

diasporiana.org.ua

Вінніпер

1 9 6 5

Кенора

Накладом Товариства.

ГОЛОВНИЙ ВИДИЛ
ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

ЗАЯВЛЯЄ ЦЕЮ ГРАМОТОЮ, ЩО

Вп. П. Товариства
"Просвіта"
№ 0. Вих 191
Келера, Ont. Canada

ВПИСАНЕ В КНИГУ ЗВИЧАЙНИХ ЧЛЕНІВ

ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“

ЗА ВИДИЛ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“

У ЛЬВОВІ, ДНЯ 7. червня 1923

ГОЛОВА:

СЕКРЕТАР:

1308 - *Якубович*

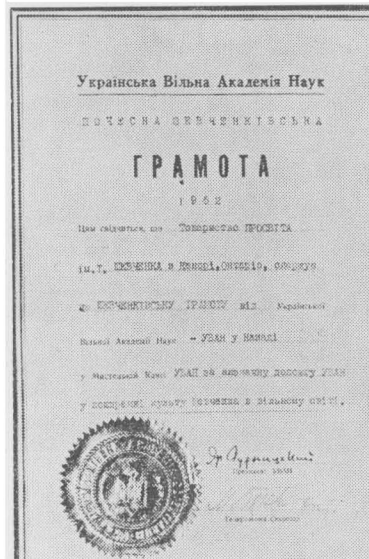
Райгородський

*УВАН і автор присвячують цю працю
кенорській „Просвіті” з нагоди її
золотого ювілею
1915—1965.*

**В ПРИЗНАННІ ЗАСЛУГ...
Почесні грамоти Т-ва „Просвіта” в Кенорі.**

БІБЛІОТЕКА Т-ВА „ПРОСВІТА” В КЕНОРІ, ОНТ.

Бібліотека Т-ва „Просвіта” в Кенорі, Онт., є тісно пов’язана з працею Т-ва від перших днів його існування. Це ж бо одна з ділянок його культурної праці. Хоч точних записів про початки просвітянської бібліотеки ніде немає, то річ ясна, що справа зорганізування книгозбірні повстала вже в перших днях існування Т-ва. Бо напевно ті перші його члени-організатори так само відчували потребу читати в рідній мові книжку, як і потребу мати своє українське культурне середовище. Вони добре розуміли, що книгозбірня допоможе їм у поширенні й піднесенні національного виховання серед членів, а в будучності серед дітей Рідної Школи. В пізніших часах можна часто вчитати в протокольних записах про домагання членів асигнувати зарядом більші чи менші суми на купівлю нових книжок до бібліотеки.

Наслідком п’ятдесятилітньої праці книгозбірня Т-ва начисляє сьогодні загально 1,612 назв, вартости приблизно 2,100.00 доларів. Всі книжки бібліотеки знаходяться в двох шафах за розподілом:

- I. — Белетристика. (повісті, оповідання, романи);
- II. — Науково-історичний відділ (наукові й історичні твори, спомини, критика);
- III. — Поезія.
- IV. — Драма.
- V. — Дитячий відділ.
- VI. — Чужомовний.
- VII. — Календарі й періодичні видання.

У відділі белетристики находимо твори майже всіх кращих українських письменників-клясиків, таких як Нечуй-Левицький, А. Свидницький, Б. Грінченко, І. Франко, О. Маковей, Б. Лепкий, П. Мирний, В. Стефаник, О. Кобилянська, П. Куліш, В. Будзиновський, А. Чайківський, Л. Українка, О. Ю. Федькович, А. Кащенко, Д. Мордовець, О.

Стороженко, А. Крушельницький і багато інших. Належить згадати, що тут можна знайти також і декотрі переклади на українську мову таких світових письменників, як Л. Н. Толстой („Відродження”, „Видіння паломника в Єрусалимі”, „Любов”), Ф. М. Достоевський („Вина й кара”), Марк Твейн („Велика революція на острові Питкейрн”), Джек Лондон („Вовчі Сини”, „Діти морозу”), Е. Золя („Жерміналь”, „Мрія”). Рекс Біч („Залізний шлях”), Ю. Верн („Плесом Амазонки”, „Сорок тисяч миль під водою”), М. Горький („Мальва”), Кнут Гамсун („Мандрівні дні”), Е. Г. Зелігер („Синя фльота”). Цей відділ доповнюють також книжки видані перед другою світовою війною в краю В-ми „Діла”, „Української Бібліотеки” — Ів. Тиктора, „Червоної Калини” та „Української Накладні” — Київ-Ляйпціг.

До цієї групи належить теж книжка Ольги Войценко „Інший Світ, Інші Дні”, Вінніпег, 1959, яку авторка подарувала бібліотеці з нагоди 50-річчя Т-ва.

Відділ Ш, науково-історичний, зберігає історії України М. Грушевського, М. Аркаса, В. Дорошенка, Ів. Крип'якевича й О. Барвінського, С. Томашівського (В-во Ів. Тиктора). З історичних праць знаходяться тут видання історичного й суспільно-політичного характеру таких авторів як Драгоманова, Дм. Донцова, Мазепи, М. Шаповала, М. Мандрики, З. Кузелі, Яр. Рудницького, Т. Г. Масарика, С. Шелухина й ін. Спомини таких авторів, як В. Шухевич, О. Назарук, Є. Чикаленко, О. Кошиць, Вс. Петрів, В. Сікевич, В. Дорошенко. Оздобою цього відділу є Бориса Грінченка „Словар української мови” в 2-ох томах (Українське Слово, Берлін 1924), „Пропам'ятна книга першого українського просвітньо-економічного конгресу у Львові”, Т-ва Просвіта 1910; В. Кубійович „Географія українських і сумежних земель”, та врешті „Енциклопедія Українознавства”, 3 томи.

З нагоди ювілею Т-ва „Просвіта” в 1965 р. бібліотека одержала від авторів такі цінні видання: Ольга Войценко „Літопис Українського Життя в Канаді”, Том I і 2, Вінніпег, 1961 і 1963; М. Марунчак, „Студії до Історії Українців Ка-

нади”, Том I, Вінніпег, 1964—1965; та „Етимологічний Словник Української Мови”, Яр. Рудницького, Том 1—4, Вінніпег, 1962—1965. (Товариство „Просвіта” стало спонсором цієї останньої праці в 1965 р.).

У III-му відділі, відділі поезії, знаходяться: „Кобзар” Т. Шевченка (Укр. Накладня, Київ - Ляйпціг), „Кобзар” В-ння УВАН в Канаді, „Кобзар” (Київ 1939). Поезії Ів. Франка, Л. Українки, О. Ю. Федьковича, Твори С. Руданського (томи 1, 2, 3, 4, 5 і 6-тий, видання Т-ва Просвіта у Львові 1912), М. Мандрики, Митр. Іларіона (Огієнка), Е. Маланюка, О. Олеся, Л. Мосендза, О. Сацюка та інших поетів.

Відділ IV — це книжки драматичні, театральні. Він є досить чисельний — 622 назви. Річ ясна, що багато з них є в кількох примірниках, а це з тієї причини, що при Т-ві Просвіта існує й до сьогодні аматорський гурток; він у минулому був дуже діяльний, ставлячи по кілька вистав на місяць. Отже було запотребування на нові п’єси, комедії і т. п. Знаходяться тут драматичні твори таких українських драматургів, як Ів. Котляревський, Б. Грінченко, Л. Українка, Кропивницький, Ів. Тобілевич, І. Франко, та врешті багато п’єс видавництва „Театральної Бібліотеки”, „Український Театр”, „Наукового Т-ва ім. Шевченка”, „Аматорський Театр”, „Наш Прапор”. Треба сказати, що в цьому відділі не збереглася жодна партитура, як доповнення до зареєстрованих опереток, як також і жодні ноти просвітянського хору.

У відділі дитячої літератури знаходимо гарні своїм змістом і малюнками книжечки таких популярних українських письменників, як Яр. Вільшенко, В. Королів-Старий, Ю. Шкрумеляк, В. Щурат і другі. Це в більшості видання крайові: „Дитяча Бібліотека”, „Світ Дитини” та видання на американському континенті. Всіх їх начисляється 67 примірників.

В чужомовному відділі бібліотеки є всього 33 книжки. Всі вони з українки в англійській мові; більшість із них сьогодні можна знайти на книгарських полицях.

VII-ма частина книгозбірні охоплює собою календарі й періодичні видання. З перших знаходяться:

- Календар „Канадійський Українець” — 1923.
- Календарі „Канадійський Фармер” — 1924, 1927, 1937, 1940, і т. д.
- Календар „Сирітського Дому” — 1927.
- Календарі „Українського Голосу” — 1928, 1932, і т. д.
- Календарі „Нового Шляху” — 1935 — і т. д.
- Календарі „Просвіта” — 1927, 1929, 1930, 1931, 1935.
- Календар „Червоної Калини” — 1939.
- Календар „Український Інвалід” — 1939.
- Календарі „На Чужині” — 1946, 1947.

З періодичних видань можна користуватися такими журналами: „Життя і знання”, річники 1927, 1928, 1930; „Літопис Червоної Калини”, річник 1930. „Розбудова Нації”, річники 1928, 1929, 1930, 1931, та врешті „Жіночий Світ” і „Наше Життя”.

Належалося б згадати також і про архів Т-ва. Ним опікується Заряд Просвіти. Він має в своєму збереженні протоколярні книжки, фінансові рекорди книговода й скарбника, книжку членів та шкільні журнали. Всі вони, з малими вийнятками, охоплюють працю від початків оснування організації по сьогоднішній день.

З повних видань творів наших письменників в бібліотеці знаходяться:

1. „Повне видання Творів Тараса Шевченка”, — Укр. Накладня Київ-Ляйпціг. Томи: 1, 2, 3, 4, 5.
2. Кобзар, Т. Шевченка. За редакцією проф. Л. Білецького. УВАН в Канаді. Томи: 1, 2, 3, 4.
3. Твори Івана Котляревського, П. Артемовського - Гулака, Евгена Гребінки. Просвіта, Львів, 1908.
4. Твори Степана Руданського. Видання Т-ва Просвіта, Львів, 1912. Томи 1, 2, 3 і 4. Видання Наук. Т-ва ім. Шевченка, т. 5 і 6.
5. О. Ю. Федькович, „Вибір із творів”, Укр. Народний Союз — 1916. Твори, т. 1 і 2. Вид. Просвіта, Львів 1928.
6. Твори М. Гоголя. Том 1 і 2. Нью Йорк 1955.
7. Твори Вас. Стефаніка, Вид. Українське Слово, Регенсбург 1948.

8. Твори С. Черкасенка, Том 1 і 2. В-тво „Дзвін”, 1920.
9. Твори Мик. Куліша, В-тво УВАН, Нью Йорк 1955.

Із Шевченкіяни крім згаданих вище „Кобзарів” в бібліотеці ще знаходяться: Вол. Дорошенко „Шевченкова Криниця”, Львів 1922; Василь Сімович „Тарас Шевченко”, Просвіта, Львів 1934; „Кобзар” повна збірка поезій, ювілейне видання, Київ 1939; Яр. Рудницький: „Бернс і Шевченко”, Вол. Жила: „Ідейні основи Шевченкового Гамалію”; Дм. Дорошенко: „Розвиток української науки під прапором Шевченка”; Анд. Річицький: „Тарас Шевченко в світлі епохи”, Вид. „Космос” 1923; Л. Білецький: „Віруючий Шевченко”, УВАН 1949; М. І. Мандрика: „Шевченко й Франко”, УВАН 1957; В. Доманицький: „Тарас Шевченко”, 1961.

Слід згадати, що в другому відділі бібліотеки є поважне число книжок політичного характеру, але скрайного, лівого напрямку. Книжки ці знаходяться в бібліотеці ще з двадцятих років. В Т-ві тоді було певне число членів комуністичного погляду й вони, як видно, мали вплив на книгозбірню Т-ва. Ними правда ніхто не інтересується й вони, хоч записані в каталозі, з причини браку місця в шафах зберігаються в другому приміщенні. Також знаходиться деяка кількість книжок дещо обгорілих, задимлених і змочених водою. Це книжки, які оцілили з первісної бібліотеки Т-ва, якого перша домівка була знищена вогнем в 1923 році. Ці примірники, як багато других, вимагають дбайливішої опіки, а головне нового переплетення тому, що їх сьогодні немає по книгарнях і ніхто не знає, коли вони зможуть бути перевидані вдруге. Необхідним є сказати, що подавляючу більшість книжок бібліотеки придбано коштом Т-ва, однак не можна поминути мовчанкою таких приятелів української книжки, яких підписи до сьогодні зберігаються на їх перших сторінках: С. Ганчарик, М. Сохацький, о. прот. Ю. Цукорник, О. Цукорник, Ів. Боднарчук, місцевий 5-ий Відділ „Взаємної Помочі”, Жіноче Т-во ім. О. Кобилянської, Дм. Забитовський, М. Ковалишин і ін.

З бібліотекарів, що завідували книгозбіркою Т-ва, треба назвати таких, як К. Савич — 1917, С. Білан — 1918. О.

Пермський — 1919, Д. Чайчук — 1920, П. Стецюк — 1921, І. Зробок — 1922, Ф. Лутчак — 1923, П. Ратуцький — 1924, В. Савчук — 1925, В. Степанюк — 1926, І. Мальона — 1927, О. Рапінда й М. Кокор — 1928, А. Потєпа — 1929, Я. Требач і А. Потєпа — 1930, Я. Трембач — 1931-32, О. Цукорник — 1933-34, Д. Забитовський, О. Цукорник 1935, О. Барчук, Г. Цимбалістий — 1936, М. Ковалишин, О. Цукорник — 1937, М. Ковалишин — 1938, Я. Трембач, Гр. Цимбалістий — 1939—1940, Ів. Пакон — 1941, А. Газдюк — 1942—1944, Я. Трембач — 1945, А. Газдюк — 1946—1952, П. Горбатюк і А. Ратушняк — 1953—1965.

За минуле півстоліття переводилось перепис книжок кілька разів, але він мав характер більш інвентарний чим бібліотечний. Щойно в 1953 році переведено за поданим порядком реєстрацію всіх книжок бібліотеки. Хоч розподіл цей є також невистачальний, то все таки він дає заінтересованим кращу можливість найти бажану книжку та улегшує працю самого бібліотекаря. В Т-ві для бібліотеки писаного правильника немає щодо випозичання книжок. Загально прийнято, що всі члени користають із бібліотеки безплатно, а не-члени за порукою члена, або самого бібліотекаря.

**
*

Коли робити підсумки, то треба ствердити, що бібліотека Т-ва, хоч і невелика числом книгозбору, то проте вона має найсутніші праці й видання з українознавства. Як така вона давала й дає можливість не тільки культурного дозвілля й розваги для членів Т-ва та української громади в Кенорі взагалі. З другого боку ця бібліотека є основним довідковим центром знань про Україну, її культуру, минуле й сучасне для всіх, хто цими справами цікавиться на кенорському терені. Це останнє тим важливіше, що кенорська Публічна Бібліотека має обмаль книжок про Україну. Тимто треба думати, що Заряд Т-ва дбатиме й в майбутньому про розбудову своєї книгозбірні — тривалого й найкращого джерела інформацій про Україну, а теж і про канадських українців

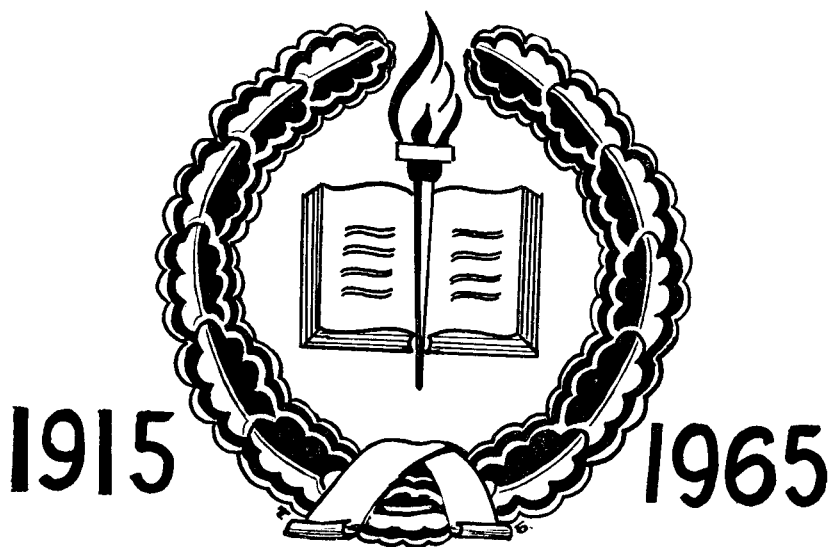
Пилип Горбатюк.

ЮВЛЕЙНА КНИГА

т-ва

”ПРОСВІТА”

В КЕНОРІ, ОНТАРІО

”PROSVITA”
JUBILEE BOOK
KENORA, ONTARIO

ONOMASTICA

A topo- and anthroponymic series edited twice a year.

Editor-in-Chief: *J. B. Rudnyčkyj*

To date the following issues have been published:

ONOMASTICA I: *The term and Name "Ukraine"* by J. B. Rudnyčkyj, 132 p. Winnipeg, 1951. Price \$3.00.

ONOMASTICA II: *Canadian Place Names of Ukrainian Origin* by J. B. Rudnyčkyj, 32 p. Winnipeg, 1952, third edition 1957. Price \$2.00.

ONOMASTICA III: *The names "Galicia" and "Volynia"* by J. B. Rudnyčkyj, 32 p. Winnipeg, 1952. Price \$1.00.

ONOMASTICA IV: *The Name "Ukraine" in South-Carpathia* by B. Barvinskyj, 16 p. Winnipeg, 1952. Price \$1.00.

ONOMASTICA V: *L'origine du nom des Ruthenes* par B. O. Unbegaun, 13 p. Winnipeg, 1953. Prix \$1.00.

ONOMASTICA VI: *Contribution to the Methods in Onomastics* by G. M. Lucyk, 32 p. Winnipeg, 1958. Price \$1.00.

ONOMASTICA VII: *Canadian Toponymy and the Cultural Stratification of Canada* by W. Kirkconnell, 16 p. Winnipeg, 1954. Price \$1.00.

ONOMASTICA VIII: *Guagninus' Toponymy of 1611* by O. Kupraneč, 32 p. Winnipeg, 1954. Price \$1.00.

ONOMASTICA IX: *Ukrainian Topo- and Anthroponymy in the Inter. Bot. Terminology* by M. Borovskýj, Winnipeg, 1955. Price \$2.00.

ONOMASTICA X: *The Term and Name "Canada"* by I. Velyhorskyj. Winnipeg, 1955. Price \$1.00.

- ONOMASTICA XI: *Studies in Onomastics I: Canadian Slavic Namelore* by J. B. Rudnyčyj, Winnipeg, 1956. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XII: *Indian, Pseudo-Indian Place Names in the Canadian West* by Cyril Meredith Jones. Winnipeg, 1956. 24 p. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XIII: *Sur quelques noms de lieu d'origine ukrainienne en Roumanie* par Petar Skok, Winnipeg 1957. 16 p. Prix \$1.00.
- ONOMASTICA XIV: *Contribution to Onomastics* by Ivan Franko. Winnipeg. 1957. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XV: *Studies in Onomastics II: Toponymy* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1958. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XVI: *The French Element In Newfoundland Place Names* by E. R. Seary. Winnipeg 1958. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XVII: *Mexico — The Name* by G. Tibon. Winnipeg 1959. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XVIII: *Les noms de famille ukrainiens* par E. Borschak. Winnipeg 1959. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XIX: *Place Names in Nova Scotia* by R. MacG. Dawson. Winnipeg 1960. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XX: *Topo- and Anthroponymic Materials from Western Ukraine* by O. Ochrym, Winnipeg, 1960. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXI: *The Origin of the Name "Slav"* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1961. Price \$1.00.
- ONOMASTICA XXII: *A Classified Dictionary of Slavic Surname Changes in Canada* by R. B. Klymasz. Winnipeg, 1961. Price \$2.00.
- ONOMASTICA XXIII—XXIV: *Geographic Names of Boikovia* by J. B. Rudnyčyj. Winnipeg, 1962. Price \$3.00.

ONOMASTICA XXV: The names "*Rusychi*" and "*Rusovychi*" by S. Hordynsky. Winnipeg, 1963. Price \$1.00.

ONOMASTICA XXVI: *The Spanish Toponyms of the British Columbia Coast*, by E. von Richthofen. Winnipeg, 1963. Price \$1.00.

ONOMASTICA XXVII: *Topo- and Anthroponymic Materials from Halychyna*. Winnipeg, 1964. Price \$1.00.

ONOMASTICA XXVIII: *La provenance du nom Bulgar* by J. Nemeth. Winnipeg, 1964. Prix \$1.00.

ONOMASTICA XXIX: *The term and name "Brody"* by W. Jaszczun. Winnipeg, 1965. Price \$1.00.

Obtainable at:

UVAN, Box 3597, Sta. B., Winnipeg, Canada.

323003

\$ 250

SERIES: U V A N CHRONICLE (Litopys)

No 1—9. out of print

10. D. Doroshenko: *Development of Ukrainian Sciences under the Banner of Shevchenko*, Winnipeg, 1949.
11. K. Antonovych: *The Role of Ukrainian women in the work of the Ukrainian Free University*, Winnipeg, 1951.
12. J. Rudnyćkyj: *Ukrainian Libraries in Canada*, Winnipeg, 1954.
13. V. Bezushko: *UVAN publications 1945—1955*, Winnipeg, 1955.
14. J. Rudnyćkyj: *The Library of the Ukrainian Reading Association "Prosvita" at Winnipeg*, Winnipeg, 1956.
15. J. Rudnyćkyj: *The Library of the Ukrainian Society "Prošvita" at Fort William, Ont.*, Winnipeg—Fort William, 1957.
16. J. Rudnyćkyj: *Problems of the contemporary Shevchenkology*, Winnipeg, 1958.
17. F. Bohdan: *The Library of the Ukrainian Fraternal Ass'n and Ukrainian book in Vancouver*, Winnipeg—Vancouver, 1959.
18. A. Kachor: *"Prošvita" in the economic Development of Western Ukraine*, Winnipeg, 1960.
19. J. Rudnyćkyj: *The Library of the Ukrainian National Prošvita Society, at Port Arthur, Ont.*, Winnipeg, 1961.
20. J. Rudnyćkyj: *Shevchenkiana Helvetica*, Winnipeg—Bern, 1962.
21. V. Sofroniv-Levyc'kyj: *Ukrainian Idiom's* Winnipeg, 1963.
22. Ol'ha Woycenko: *Canada's Cultural Heritage: Ukrainian Contribution*, Winnipeg, 1964.
23. K. Antonovych: *From my memoirs*. Winnipeg, 1965.

Price \$1.00 per copy.

Obtainable at:

UVAN, P. O. Box 3597, Winnipeg 4, Man., Canada.